

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Virovitica

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI

GOSPODARENJE POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM
U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE
NA PODRUČJU VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Virovitica, listopad 2017.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE NA PODRUČJU VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE	6
Raspolaganje poljoprivrednim zemljištem	7
Evidencije o naplati prihoda	13
Organizacija i kontrola naplate prihoda	19
Utrošak prihoda	22
Održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju	29
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE NA PODRUČJU VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE	31
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	34

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Virovitica

KLASA: 041-01/16-10/64
URBROJ: 613-12-17-56

Virovitica, 20. listopada 2017.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
GOSPODARENJA POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM
U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE
NA PODRUČJU VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Virovitičko-podravske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 8. prosinca 2016. do 20. listopada 2017.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije je gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske (dalje u tekstu: poljoprivredno zemljište u vlasništvu države) na području Virovitičko-podravske županije od 2014. do 2016. Revizijom je obuhvaćena provedba aktivnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Virovitičko-podravske županije u vezi sa sudjelovanjem jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, naplatom i vođenjem evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, suradnjom s Agencijom za poljoprivredno zemljište (dalje u tekstu: Agencija) u vezi s preuzimanjem evidencija o naplati prihoda, utroškom prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za propisane namjene i održavanjem poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

U svrhu ocjene učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Virovitičko-podravske županije, utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- provjeriti sudjelovanje jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način
- provjeriti vođenje evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te evidencija (baza podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup
- provjeriti suradnju jedinica lokalne samouprave i Agencije u vezi s preuzimanjem evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem
- provjeriti efikasnost organizacije naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem
- provjeriti utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za propisane namjene
- provjeriti održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i obavljanja pripremnih radnji za obavljanje revizije, proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi kojima je uređeno gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, financijski izvještaji jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, izvješća o ranije obavljenim financijskim revizijama te drugi dostupni podaci.

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi koji reguliraju raspolaganje poljoprivrednim zemljištem te naplatu i utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, unutarnji akti te stručni članci
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te unutarnjih akata
- analizirani su podaci prikupljeni putem upitnika i provjerena dokumentacija (poslovne knjige, odluke, planovi i druga dokumentacija) u vezi s naplatom i utroškom prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama
- pribavljena su obrazloženja o pojedinim aktivnostima u vezi s naplatom i utroškom prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Virovitičko-podravske županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te poduzetih aktivnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Virovitičko-podravske županije nadležnih za učinkovito gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države. Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Sudjeluju li jedinice lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način?
- Vode li se evidencije o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te evidencije (baze podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup?
- Je li efikasna organizacija naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem?
- Jesu li prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem utrošeni za propisane namjene?
- Održava li se poljoprivredno zemljište pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju?

Gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Virovitičko-podravske županije se ocjenjuje kao **učinkovito**, ako su jedinice lokalne samouprave sudjelovale u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način, ako su ustrojene odgovarajuće evidencije o naplati prihoda i evidencije (baze podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup, ako je efikasna naplata i organizacija naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, ako su prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem utrošeni za propisane namjene te ako se poljoprivredno zemljište održava pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

Gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Virovitičko-podravske županije se ocjenjuje kao **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđene određene slabosti i propusti koje ne utječu bitno na naplatu i utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem.

Gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Virovitičko-podravske županije se ocjenjuje kao **djelomično učinkovito**, ako su utvrđeni nedostaci kod sudjelovanja jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način, ustrojavanja evidencija o naplati prihoda i evidencija (baza podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup, efikasnosti naplate i organizacije naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, utroška prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za propisane namjene te održavanja poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

Gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Virovitičko-podravške županije se ocjenjuje kao **neučinkovito**, ako su utvrđene značajne nepravilnosti i nedostaci te su potrebna znatna poboljšanja kod sudjelovanja jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način, ustrojavanja evidencija o naplati prihoda i evidencija (baza podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup, efikasnosti naplate i organizacije naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, utroška prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za propisane namjene te održavanja poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

U nastavku se daju kriteriji za ocjenu učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Virovitičko-podravške županije, prema područjima revizije.

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti, prema područjima revizije

Područja revizije	Kriteriji
Raspolaganje poljoprivrednim zemljištem	<ul style="list-style-type: none"> ○ jedinica lokalne samouprave je imenovala predstavnike u povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu i zakupa za ribnjake ○ jedinica lokalne samouprave je dostavila Agenciji zahtjev za raspisivanje javnog poziva i dokumentaciju potrebnu za raspisivanje javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta i zakupa za ribnjake ○ predstavnici jedinice lokalne samouprave su sudjelovali u radu povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu i zakupa za ribnjake ○ jedinica lokalne samouprave je izdavala potvrde o korištenju poljoprivrednog zemljišta radi davanja u privremeni zakup ○ jedinica lokalne samouprave je pripremala i dostavljala Agenciji dokumentaciju za zamjenu poljoprivrednog zemljišta ○ davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta i ribnjaka je obavljeno pravodobno ○ sve parcele poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države na području jedinica lokalne samouprave su, na temelju važećih ugovora, dane u zakup
Evidencije o naplati prihoda te evidencije (baze podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup odnosno dugogodišnji zakup	<ul style="list-style-type: none"> ○ jedinica lokalne samouprave vodi evidenciju o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ○ evidencije o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem daju potpune i točne podatke o stanju i kretanju potraživanja te rokovima dospelosti potraživanja ○ popisom imovine i obveza su obuhvaćena potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ○ jedinica lokalne samouprave vodi evidenciju (bazu podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup ○ jedinica lokalne samouprave je dostavila Agenciji tražene podatke i informacije u vezi s preuzimanjem evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem od strane Agencije ○ uspostavljena je odgovarajuća suradnja s Agencijom pri preuzimanju evidencija o naplati te pri naplati potraživanja
Organizacija naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem	<ul style="list-style-type: none"> ○ jedinica lokalne samouprave je donijela procedure za evidentiranje, naplatu i kontrolu naplate prihoda, kojima je obuhvaćena naplata prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ○ jedinica lokalne samouprave je imenovala, odnosno odredila osobe za naplatu i kontrolu naplate prihoda ○ poduzimane su sve raspoložive mjere za naplatu dospjelih potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ○ poduzete mjere za naplatu dospjelih potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem su efikasne

<p>Utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave je donijela godišnji plan korištenja prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ○ jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem troši za propisane namjene ○ jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave je ministarstvu nadležnom za poljoprivredu dostavila godišnja izvješća o korištenju prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ○ jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave vodi evidenciju o ukupno ostvarenim, utrošenim i neutrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem
<p>Održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ jedinica lokalne samouprave je propisala potrebne agrotehničke mjere ○ jedinica lokalne samouprave je propisala mjere za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina ○ jedinica lokalne samouprave je dostavila nadležnim tijelima godišnja izvješća o primjeni propisanih agrotehničkih mjera ○ jedinica lokalne samouprave je dostavila nadležnim tijelima godišnja izvješća o primjeni propisanih mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina ○ jedinica lokalne samouprave ima poljoprivrednog redara ○ poljoprivredni redari nadziru provođenje odluka o agrotehničkim mjerama i mjerama za uređenje i održavanje poljoprivrednih rudina ○ poljoprivredni redari o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama izvještavaju poljoprivrednu inspekciju

GOSPODARENJE POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE NA PODRUČJU VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Poljoprivredno zemljište je, prema odredbama članka 52. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 i 05/14), dobro od interesa za Republiku Hrvatsku koje uživa osobitu zaštitu. Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 39/13 i 48/15), poljoprivrednim zemljištem se smatraju poljoprivredne površine i to: oranice, vrtovi, livade, pašnjaci, voćnjaci, maslinici, vinogradi, ribnjaci, trstici i močvare, kao i drugo zemljište koje se uz gospodarski opravdane troškove može privesti poljoprivrednoj proizvodnji. Poljoprivrednim zemljištem se smatra i neobraslo šumsko zemljište i zemljište obraslo početnim ili degradacijskim razvojnim stadijima šumskih sastojina (makija, garig, šikare, šibljadi i drugo), a pogodno je za poljoprivrednu proizvodnju. Nositelji prava vlasništva na poljoprivrednom zemljištu ne mogu biti strane pravne i fizičke osobe, osim ako međunarodnim ugovorom i posebnim propisom nije drugačije određeno. Iznimno, strane pravne i fizičke osobe mogu stjecati pravo vlasništva na poljoprivrednom zemljištu nasljeđivanjem.

U tablici broj 1 daju se podaci o površini poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i drugih fizičkih i pravnih osoba te broju registriranih osoba koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom na dan 31. prosinca 2016.

Tablica broj 1

Podaci o površini poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i drugih fizičkih i pravnih osoba te broju registriranih fizičkih i pravnih osoba koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom na dan 31. prosinca 2016.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Površina poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u ha	Površina poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu drugih fizičkih i pravnih osoba u ha	Broj registriranih fizičkih i pravnih osoba koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom
	1	2	3	4
1.	Grad Orahovica	1 848,16	3 283,84	346
2.	Grad Slatina	4 616,82	3 391,48	689
3.	Grad Virovitica	2 884,36	6 557,93	867
4.	Općina Crnac	2 287,54	2 990,46	202
5.	Općina Čačinci	2 863,79	4 028,21	161
6.	Općina Čađavica	3 367,00	3 531,77	286
7.	Općina Gradina	3 797,65	6 387,54	557
8.	Općina Lukač	2 753,89	3 044,11	313
9.	Općina Mikleuš	1 078,23	1 463,97	131
10.	Općina Nova Bukovica	3 348,92	2 070,08	162
11.	Općina Pitomača	1 908,48	9 047,52	1 262
12.	Općina Sopje	5 150,00	3 160,30	402
13.	Općina Suhopolje	4 122,43	7 877,57	620
14.	Općina Špišić Bukovica	1 600,00	5 447,00	642
15.	Općina Voćin	4 291,63	-	144
16.	Općina Zdenci	5 280,00	904,00	178
	Ukupno	51 198,90	63 185,78	6 962

Izvor podataka: jedinice lokalne samouprave

Prema podacima jedinica lokalne samouprave, ukupna površina poljoprivrednog zemljišta na području Virovitičko-podravske županije iznosi 114 384,68 ha. Općina Voćin nema podatak o površini poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu fizičkih i pravnih osoba. Na površinu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države se odnosi 51 198,90 ha ili 44,8 % ukupne površine poljoprivrednog zemljišta, a na površinu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu fizičkih i pravnih osoba 63 185,78 ha ili 55,2 %.

Na koncu 2016. u jedinicama lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije su bile 6 962 registrirane osobe koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom.

Raspolaganje poljoprivrednim zemljištem

U skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 90/10, 39/11 i 63/11), koji je bio na snazi do travnja 2013., poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države se raspolagalo na temelju Programa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, kojeg su jedinice lokalne samouprave donosile za svoje područje uz suglasnost ministarstva nadležnog za poljoprivredu, odnosno od lipnja 2011., uz suglasnost Agencije.

U Programima je utvrđeno poljoprivredno zemljište u vlasništvu države i određene su površine za prodaju, zakup, dugogodišnji zakup, dugogodišnji zakup za ribnjake, povrat imovine oduzete za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine, zakup zajedničkih pašnjaka i površine za druge namjene.

Jedinice lokalne samouprave su raspisivale javne natječaje i zaključivale ugovore za zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, a na prijedloge ugovora suglasnost su davala županijska državna odvjetništva. Ugovore o dugogodišnjem zakupu (koncesiji) poljoprivrednog zemljišta i dugogodišnjem zakupu za ribnjake je zaključivao ministar nadležan za poljoprivredu, a ugovore za zakup zajedničkih pašnjaka ravnatelj Agencije. Donošenjem novog Zakona o poljoprivrednom zemljištu, koji je stupio na snagu u travnju 2013., poslove raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države je preuzela Agencija. Prema navedenom Zakonu, Agencija obavlja poslove zaštite, korištenja, raspolaganja, prometa i okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta.

Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države predstavlja: zakup i zakup za ribnjake, zakup zajedničkih pašnjaka, privremeno raspolaganje, zamjenu, prodaju izravnom pogodbom, davanje na korištenje bez javnog poziva, razvrgnuće suvlasničke zajednice te osnivanje prava građenja i prava služnosti. U zakup za poljoprivredne namjene se pod određenim uvjetima može dati i neizgrađeno građevinsko zemljište u vlasništvu države koje je po uporabnom svojstvu poljoprivredno zemljište.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države se daje u zakup i zakup za ribnjake putem javnog poziva na 50 godina. Odluku o dodjeli zakupa donosi Agencija na prijedlog Povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države, kojeg čine tri predstavnika Agencije i dva predstavnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području zemljište nalazi (jednog predstavnika određuje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, odnosno gradska skupština Grada Zagreba, a drugog predstavnika izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave).

Odluku o dodjeli zakupa za ribnjake donosi Agencija na prijedlog Povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države za ribnjake, kojeg čine dva predstavnika Agencije, dva predstavnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi pretežiti dio ribnjaka (jednog predstavnika određuje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, odnosno gradska skupština Grada Zagreba, a drugog predstavnika izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave) i jedan predstavnik ministarstva nadležnog za poljoprivredu. Jedinice lokalne samouprave dostavljaju Agenciji zahtjev za raspisivanje javnog poziva i dokumentaciju potrebnu za raspisivanje javnog poziva za zakup i zakup za ribnjake. Zahtjev za prikupljanje dokumentacije za raspisivanje javnog poziva za zakup i zakup za ribnjake jedinici lokalne samouprave može podnijeti zainteresirana fizička ili pravna osoba. Ukoliko jedinica lokalne samouprave u roku 30 dana ne postupi u skladu sa zahtjevom, dokumentaciju prikuplja zainteresirana fizička ili pravna osoba, koja navedenu dokumentaciju, zajedno sa zahtjevom za raspisivanje poziva, dostavlja Agenciji. Na temelju odluke o izboru najpovoljnije ponude po pozivu za zakup i zakup za ribnjake, ravnatelj Agencije u ime Republike Hrvatske i podnositelj ponude zaključuju ugovor o zakupu i zakupu za ribnjake u pisanom obliku. Zakupnina i zakup za ribnjake se plaćaju godišnje. Za prvu godinu zakupa, plaćaju se u roku 15 dana od dana uvođenja u posjed u visini razmjernoj razdoblju koje je preostalo do isteka godine, a za svaku sljedeću godinu do kraja lipnja tekuće godine.

Zajednički pašnjak je proizvodno-tehnološka cjelina poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koje je u naravi pašnjak, livada, sjenokoša i neplodno zemljište namijenjeno zajedničkoj ispaši stoke i peradi. Zajednički pašnjak se daje u zakup fizičkoj ili pravnoj osobi putem javnog poziva na pet godina. Odluku o dodjeli zakupa zajedničkog pašnjaka donosi Agencija, a ugovor o zakupu zajedničkog pašnjaka zaključuju ravnatelj Agencije i podnositelj ponude.

Za poljoprivredno zemljište u vlasništvu države koje je pogodno za poljoprivrednu proizvodnju, a za koje nisu zaključeni ugovori o zakupu, Agencija može zaključiti ugovor o privremenom korištenju s fizičkim ili pravnim osobama na njihov zahtjev i to s dosadašnjim posjednicima kojima su istekli ugovori o zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i koji su u mirnom posjedu te koji su koristili poljoprivredno zemljište ili zajedničke pašnjake u vlasništvu države bez ugovora, o čemu dostavljaju potvrdu jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave uz zahtjev i u mirnom su posjedu poljoprivrednog zemljišta. Ugovor se zaključuje na rok do pet godina, odnosno do zaključenja ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta ili zakupu zajedničkih pašnjaka, odnosno drugog oblika raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države izvan proizvodno-tehnološke cjeline se može zamijeniti za poljoprivredno zemljište u vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba, koje je približno iste vrijednosti i nalazi se na području iste ili susjedne jedinice lokalne samouprave, radi ekonomičnijeg iskorištavanja i stvaranja povoljnijih uvjeta za poljoprivrednu proizvodnju. Zahtjev za zamjenu poljoprivrednog zemljišta fizička ili pravna osoba podnosi Agenciji te dokumentaciju za poljoprivredno zemljište u vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba Agenciji dostavlja podnositelj zahtjeva. Dokumentaciju za poljoprivredno zemljište u vlasništvu države Agenciji dostavlja jedinica lokalne samouprave, odnosno Grad Zagreb, fizička ili pravna osoba. Odluku o zamjeni poljoprivrednog zemljišta donosi Agencija, a ugovor o zamjeni zaključuju ravnatelj Agencije i podnositelj zahtjeva za zamjenu. Postupak zamjene može pokrenuti i Agencija.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države iznimno se može prodati izravnom pogodbom po tržišnoj cijeni, koju utvrđuje Agencija, u sljedećim slučajevima:

- jednokratno, za katastarske čestice poljoprivrednih površina koje graniče sa zemljištem podnositelja zahtjeva, a nalaze se izvan proizvodno-tehnoloških cjelina, čija veličina nije veća od 1,00 ha
- za katastarske čestice do kojih se može pristupiti samo preko zemljišta u vlasništvu podnositelja zahtjeva u svrhu okrupnjavanja, a površina katastarske čestice koja se prodaje je manja od površine zemljišta u vlasništvu podnositelja zahtjeva
- za katastarske čestice poljoprivrednog zemljišta koje koriste korisnici kuća u vlasništvu države kojima upravlja Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama
- kada je Republika Hrvatska suvlasnik s podnositeljem zahtjeva, a suvlasnički dio Republike Hrvatske je manji od dijela podnositelja zahtjeva.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države se prodaje izravnom pogodbom ako zainteresirana osoba podnese zahtjev Agenciji kojem prilaže dokaz o ispunjenju uvjeta za prodaju izravnom pogodbom. Obavijest o podnesenom zahtjevu Agencija je dužna objaviti na oglasnoj ploči jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi i na mrežnoj stranici Agencije. Ako je više osoba podnijelo zahtjev za prodaju izravnom pogodbom za isto poljoprivredno zemljište u vlasništvu države, kupac se utvrđuje javnim nadmetanjem. Odluku o prodaji izravnom pogodbom donosi Agencija, a ravnatelj Agencije i kupac zaključuju ugovor o prodaji u pisanom obliku. Vlada Republike Hrvatske može donijeti odluku o prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države za katastarske čestice koje se nalaze izvan proizvodno-tehnoloških cjelina, čija veličina nije veća od 1 ha, kako bi ostvarila društveno-gospodarske i strateške ciljeve u poljoprivredi. Odluku Vlade Republike Hrvatske provodi Agencija putem javnog poziva za prodaju.

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države Agencija može iznimno dati na korištenje bez javnog poziva znanstveno-nastavnim institucijama iz područja poljoprivrede, kaznionicama i ustanovama koje u obavljanju svoje djelatnosti imaju potrebu za poljoprivrednim zemljištem, a njihov je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica područne (regionalne) samouprave. Zahtjev za davanje na korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države bez javnog poziva se podnosi Agenciji. Odluku o davanju na korištenje navedenog zemljišta donosi Agencija uz suglasnost ministarstva nadležnog za poljoprivredu, a ravnatelj Agencije i podnositelj zahtjeva zaključuju ugovor o davanju na korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u pisanom obliku.

Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, jedinici lokalne samouprave na čijem se području zemljište nalazi, dostavlja se primjerak ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i zakupu za ribnjake, ugovora o zakupu zajedničkih pašnjaka, ugovora o zamjeni poljoprivrednog zemljišta, ugovora o prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države izravnom pogodbom te ugovora o davanju na korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države bez javnog poziva.

Prema odredbama članaka 44. i 48. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, prihodi ostvareni od zakupa, zakupa za ribnjake, privremenog raspolaganja, prodaje izravnom pogodbom i davanja na korištenje bez javnog poziva prihod su državnog proračuna 25,0 %, proračuna jedinice područne (regionalne) samouprave 10,0 % i proračuna jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba 65,0 %, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi.

Prema odredbi članka 75. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, u navedenim omjerima se raspoređuju i prihodi ostvareni od zakupa, prodaje, koncesije i dugogodišnjeg zakupa i dugogodišnjeg zakupa za ribnjake po ugovorima koji su zaključeni do stupanja na snagu navedenog Zakona i ugovora koji su zaključeni po objavljenim natječajima na temelju Zakona o poljoprivrednom zemljištu koji je bio na snazi do travnja 2013.

Prema odredbi članka 50. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, prihodi ostvareni od prodaje poljoprivrednog zemljišta izravnom pogodbom na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske o prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države prihod su proračuna jedinica lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, ukupni prihodi i primici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Virovitičko-podravске županije za 2014. su ostvareni u iznosu 350.059.132,00 kn, za 2015. u iznosu 346.320.439,00 kn i za 2016. u iznosu 348.941.789,00 kn. Ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem čine 5,7 % ukupno ostvarenih prihoda za 2014., 6,0 % za 2015. i 6,1 % za 2016.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Virovitičko-podravске županije za 2014., 2015. i 2016.

Tablica broj 2

Ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem
u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave
na području Virovitičko-podravске županije za 2014., 2015. i 2016.
u kn

Redni broj	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	Ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem			
		2014.	2015.	2016.	Ukupno
	1	2	3	4	5
1.	Virovitičko-podravska županija	3.106.067,00	2.787.559,00	2.829.967,00	8.723.593,00
2.	Grad Orahovica	716.072,00	146.722,00	307.229,00	1.170.023,00
3.	Grad Slatina	1.214.053,00	1.213.792,00	924.108,00	3.351.953,00
4.	Grad Virovitica	811.843,00	711.118,00	980.730,00	2.503.691,00
5.	Općina Crnac	2.047.467,00	1.391.852,00	1.952.024,00	5.391.343,00
6.	Općina Čačinci	791.374,00	274.032,00	873.825,00	1.939.231,00
7.	Općina Čađavica	733.496,00	1.260.763,00	1.251.026,00	3.245.285,00
8.	Općina Gradina	1.235.873,00	2.893.755,00	1.198.727,00	5.328.355,00
9.	Općina Lukač	1.318.452,00	1.600.113,00	1.182.732,00	4.101.297,00
10.	Općina Mikleuš	149.264,00	225.015,00	196.905,00	571.184,00
11.	Općina Nova Bukovica	849.617,00	903.395,00	1.003.915,00	2.756.927,00
12.	Općina Pitomača	415.140,00	736.239,00	591.225,00	1.742.604,00
13.	Općina Sopje	1.830.827,00	2.336.072,00	2.495.604,00	6.662.503,00
14.	Općina Suhopolje	1.900.245,00	1.777.085,00	2.049.411,00	5.726.741,00
15.	Općina Špišić Bukovica	596.345,00	697.866,00	747.143,00	2.041.354,00
16.	Općina Voćin	649.253,00	931.032,00	1.139.836,00	2.720.121,00
17.	Općina Zdenci	1.666.124,00	1.055.671,00	1.418.975,00	4.140.770,00
	Ukupno	20.031.512,00	20.942.081,00	21.143.382,00	62.116.975,00

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Virovitičko-podravske županije su za 2015. ostvarile prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za 910.569,00 kn ili 4,5 % više u odnosu na 2014. te za 2016. za 201.301,00 kn ili 1,0 % više u odnosu na 2015.

U pojedinim općinama prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem imaju značajan udjel u ukupnim prihodima općine. Općina Sopje je za 2014. ostvarila prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u iznosu 1.830.827,00 kn i njihov udjel u ukupnim prihodima Općine iznosi 46,6 %. Općina Crnac je za 2015. ostvarila prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u iznosu 1.391.852,00 kn i njihov udjel u ukupnim prihodima iznosi 41,5 %, a za 2016. je ostvarila prihode u iznosu 1.952.024,00 kn ili 40,0 % ukupnih prihoda.

Ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za 2014. u iznosu 20.031.512,00 kn se odnose na prihode od zakupa poljoprivrednog zemljišta (zakup, dugogodišnji zakup, koncesija, privremeno raspolaganje) u iznosu 17.348.619,00 kn te prodaje poljoprivrednog zemljišta u iznosu 2.682.893,00 kn.

Ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za 2015. u iznosu 20.942.081,00 kn se odnose na prihode od zakupa poljoprivrednog zemljišta (zakup, dugogodišnji zakup, koncesija, privremeno raspolaganje) u iznosu 17.323.296,00 kn te prodaje poljoprivrednog zemljišta (prodaja putem javnog poziva i izravnom pogodbom) u iznosu 3.618.785,00 kn.

Ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za 2016. u iznosu 21.143.382,00 kn se odnose na prihode od zakupa poljoprivrednog zemljišta (zakup, dugogodišnji zakup, koncesija, privremeno raspolaganje) u iznosu 18.504.790,00 kn te prodaje poljoprivrednog zemljišta (prodaja putem javnog poziva i izravnom pogodbom) u iznosu 2.638.592,00 kn.

Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, obveze jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem se odnose na imenovanje članova povjerenstva za dodjelu zakupa poljoprivrednog zemljišta i zakupa za ribnjake, dostavljanje Agenciji zahtjeva za raspisivanje javnog poziva i dokumentacije potrebne za raspisivanje javnog poziva za zakup i zakup za ribnjake, davanje potvrda fizičkim ili pravnim osobama koje koriste poljoprivredno zemljište i zajedničke pašnjake u vlasništvu države bez ugovora i koje podnose zahtjev Agenciji za zaključivanje ugovora o privremenom korištenju poljoprivrednog zemljišta te dostavljanje Agenciji dokumentacije za poljoprivredno zemljište koje se može zamijeniti za poljoprivredno zemljište u vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba na njihov zahtjev.

U tablici broj 3 daju se podaci o imenovanim članovima povjerenstva, dostavljenim zahtjevima Agenciji za raspisivanje javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta i zakupa za ribnjake te zaključenim ugovorima po dostavljenim zahtjevima od 2014. do 2016.

Tablica broj 3

Podaci o imenovanim članovima povjerenstva, dostavljenim zahtjevima Agenciji za raspisivanje javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta i zakupa za ribnjake te zaključenim ugovorima po dostavljenim zahtjevima od 2014. do 2016.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Imenovani članovi povjerenstva za raspisivanje javnog poziva (DA/NE)	Dostavljeni zahtjevi Agenciji za raspisivanje javnog poziva		Zaključeni ugovori po dostavljenim zahtjevima	
			Broj	Površina poljoprivrednog zemljišta i ribnjaka u ha	Broj	Površina poljoprivrednog zemljišta i ribnjaka u ha
	1	2	3	4	5	6
1.	Grad Orahovica	DA	0	0,00	0	0,00
2.	Grad Slatina	DA	1	82,79	0	0,00
3.	Grad Virovitica	DA	0	0,00	0	0,00
4.	Općina Crnac	DA	1	183,08	0	0,00
5.	Općina Čačinci	DA	8	185,94	0	0,00
6.	Općina Čađavica	DA	5	349,20	8	151,45
7.	Općina Gradina	DA	0	0,00	0	0,00
8.	Općina Lukač	DA	7	832,67	1	1,92
9.	Općina Mikleuš	DA	3	144,83	5	4,03
10.	Općina Nova Bukovica	DA	1	50,61	8	106,55
11.	Općina Pitomača	DA	10	53,74	1	0,73
12.	Općina Sopje	DA	1	966,12	6	43,03
13.	Općina Suhopolje	DA	5	17,50	0	0,00
14.	Općina Špišić Bukovica	DA	23	257,26	9	102,30
15.	Općina Voćin	DA	1	1 255,55	3	1,36
16.	Općina Zdenci	DA	27	3 677,74	0	0
Ukupno			93	8 057,03	41	411,37

U 2013. i 2014. sve jedinice lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije su imenovale predstavnike u povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu i zakupa za ribnjake.

U radu povjerenstva za dodjelu zakupa na poljoprivrednom zemljištu i zakupa za ribnjake su sudjelovali predstavnici općina Crnac, Čađavica, Lukač, Mikleuš, Nova Bukovica, Sopje, Suhopolje, Špišić Bukovica i Voćin, dok predstavnici gradova Orahovice, Slatine i Virovitice te općina Čačinci, Gradina, Pitomača i Zdenci nisu sudjelovali u radu spomenutih povjerenstava jer nije bilo javnih poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta i zakupa za ribnjake. Od jedinica, koje nisu sudjelovale u radu povjerenstva, Grad Orahovica i Općina Gradina nisu podnijeli zahtjeve za raspisivanje javnog poziva, dok su gradovi Slatina i Virovitica (tijekom 2013.) te općine Čačinci, Pitomača i Zdenci podnosili zahtjeve, ali Agencija nije raspisala javne pozive.

Od 2014. do 2016. jedinice lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije su Agenciji dostavile 93 zahtjeva za raspisivanje javnih poziva i dokumentaciju potrebnu za raspisivanje javnih poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta i zakup za ribnjake ukupne površine 8 057,03 ha. Na temelju dostavljenih zahtjeva Agencija je raspisala deset javnih poziva (po jedan za općine Crnac, Čađavica, Lukač, Nova Bukovica, Sopje, Suhopolje, Špišić Bukovica, Voćin i dva za Općinu Mikleuš) i zaključila 41 ugovor o zakupu poljoprivrednog zemljišta površine 411,37 ha (5,1 % površine poljoprivrednog zemljišta za koju su podneseni zahtjevi).

Od 2014. do 2016. jedinice lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije, osim Općine Lukač, izdale su 545 potvrda o korištenju poljoprivrednog zemljišta površine 6 488,52 ha radi davanja zemljišta u privremeno korištenje. Pri izdavanju potvrda, uočena su različita postupanja. Potvrde su izdavane na temelju zahtjeva stranke, utvrđenog stanja uvidom na terenu te na temelju potvrde poljoprivredne inspekcije o nenasilnom raspolaganju zemljištem. Općina Lukač nije izdavala potvrde o korištenju poljoprivrednog zemljišta radi davanja u privremeno korištenje jer je Agenciji upućivala zahtjeve za raspisivanje javnog poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta te je zakupnicima, prije isteka ugovora o zakupu, upućivala obavijesti da podnesu Agenciji zahtjeve za privremeno korištenje.

Od 2014. do 2016. jedinice lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije nisu zaprimile zahtjeve za zamjenu poljoprivrednog zemljišta.

Prema podacima gradova Orahovica i Virovitica te općina Crnac, Čađavica, Lukač, Mikleuš, Nova Bukovica, Pitomača, Voćin i Zdenci, pojedine parcele poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države na njihovom području, pogodne za poljoprivrednu proizvodnju, ukupne površine 3 138,90 ha nisu dane u zakup na temelju važećih ugovora. Prema obrazloženjima općina Čačinci, Gradina i Suhopolje, pojedine parcele poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države na njihovom području pogodne za poljoprivrednu proizvodnju nisu dane u zakup na temelju važećih ugovora, ali općine ne raspolažu podacima o površini poljoprivrednog zemljišta koja nije dana u zakup. Poljoprivredno zemljište nije dano u zakup jer je za pojedine parcele u tijeku postupak zaključivanja ugovora pri Agenciji, dio parcela se odnosi na male i rascjepkane parcele za koje nije bilo zainteresiranih osoba, a dio parcela se odnosi na manje parcele unutar pojedinih tabli za koje nisu riješeni imovinsko-pravni odnosi. Grad Slatina nema podatke o parcelama poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države na svom području koje na temelju važećih ugovora nisu dane u zakup. Prema obrazloženju općina Sopje i Špišić Bukovica, sve parcele poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države na njihovom području su na temelju važećih ugovora dane u zakup.

Državni ured za reviziju predlaže, u suradnji s Agencijom i drugim nadležnim tijelima, poduzeti radnje radi utvrđivanja stvarne površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i načina njegovog raspolaganja (zakup, prodaja, drugo) na temelju zaključenih ugovora kako bi se s poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, za koje nisu zaključeni ugovori, moglo raspolagati i podnositi Agenciji zahtjeve za raspisivanje javnih poziva.

Evidencije o naplati prihoda

U skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, koji je bio na snazi do travnja 2013., jedinice lokalne samouprave su raspisivale javne natječaje i zaključivale ugovore za zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države te su imale obvezu voditi evidenciju naplate kupoprodajne cijene i zakupnine. Prema odredbi članka 74. navedenog Zakona, Republika Hrvatska je ovlaštena pokrenuti postupak radi naplate naknada od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem. Jedinice lokalne samouprave pri naplati potraživanja za zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta su obračunavale zatezne kamate, poduzimale su mjere opominjanja dužnika i pozivanja na podmirenje duga te su obavještavale nadležno državno odvjetništvo radi poduzimanja mjera prisilne naplate.

Prema novom Zakonu o poljoprivrednom zemljištu, koji je stupio na snagu u travnju 2013., Agencija vodi evidenciju naplate po ugovorima zaključenim na temelju navedenog Zakona kao i evidenciju po ugovorima iz prethodnog razdoblja. Iznimno, evidenciju naplate po ugovorima o zakupu i prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države vode jedinice lokalne samouprave, do preuzimanja evidencije od strane Agencije. Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2017.), Agencija nije završila postupak preuzimanja evidencija naplate po ugovorima o zakupu i prodaji poljoprivrednog zemljišta koje su vodile jedinice lokalne samouprave te su, s obzirom na navedeno, jedinice lokalne samouprave obvezne voditi evidencije o naplati kupoprodajne cijene i zakupnine po ugovorima koje su zaključile za zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta i poduzimati raspoložive mjere za naplatu dospjelih potraživanja.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15 i 87/16), proračun i proračunski korisnici su obvezni u knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici, između ostalog, obvezno vode i analitičko knjigovodstvo potraživanja (po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospelosti, zateznim kamatama).

Prema podacima iz financijskih izvještaja jedinica lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije, ukupna potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države su iskazana na dan 31. prosinca 2016. u iznosu 26.261.703,00 kn.

U tablici broj 4 daju se podaci o potraživanjima za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije na dan 31. prosinca 2016.

Tablica broj 4

Podaci o potraživanjima za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije na dan 31. prosinca 2016.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Iznos potraživanja u kn			Udjel dospjelih u ukupnim potraživanjima u %
		Dospjela potraživanja	Nedospjela potraživanja	Ukupna potraživanja	
	1	2	3	4	5
1.	Grad Orahovica	271.096,00	0,00	271.096,00	100,0
2.	Grad Slatina	660.404,00	1.054.418,00	1.714.822,00	38,5
3.	Grad Virovitica	227.665,00	0,00	227.665,00	100,0
4.	Općina Crnac	452.369,00	3.355.005,00	3.807.374,00	11,9
5.	Općina Čačinci	292.449,00	1.441.714,00	1.734.163,00	16,9
6.	Općina Čađavica	847.304,00	307.707,00	1.155.011,00	73,4
7.	Općina Gradina	1.096.785,00	4.354.254,00	5.451.039,00	20,1
8.	Općina Lukač	782.681,00	624.395,00	1.407.076,00	55,6
9.	Općina Mikleuš	91.838,00	119.478,00	211.316,00	43,5
10.	Općina Nova Bukovica	372.828,00	0,00	372.828,00	100,0
11.	Općina Pitomača	208.148,00	0,00	208.148,00	100,0

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Iznos potraživanja u kn			Udjel dospjelih u ukupnim potraživanjima u %
		Dospjela potraživanja	Nedospjela potraživanja	Ukupna potraživanja	
	1	2	3	4	5
12.	Općina Sopje	2.488.723,00	5.897.575,00	8.386.298,00	29,7
13.	Općina Suhopolje	479.061,00	0,00	479.061,00	100,0
14.	Općina Špišić Bukovica	325.292,00	0,00	325.292,00	100,0
15.	Općina Voćin	473.790,00	4.767,00	478.557,00	99,0
16.	Općina Zdenci	30.658,00	1.299,00	31.957,00	95,9
	Ukupno	9.101.091,00	17.160.612,00	26.261.703,00	34,7

Izvor podataka: financijski izvještaji jedinica lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije

Od ukupno iskazanih potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije, na dospjela potraživanja se odnosi 9.101.091,00 kn ili 34,7 %, a na nedospjela potraživanja 17.160.612,00 kn ili 65,3 %.

Ukupna potraživanja u iznosu 26.261.703,00 kn se odnose na pripadajući dio potraživanja (65,0 %) dva grada i deset općina te na ukupna potraživanja (100,0 %) četiri općine (općine Crnac, Lukač, Nova Bukovica i Voćin), dok Grad Slatina u glavnoj knjizi potraživanja od zakupa poljoprivrednog zemljišta evidentira 65,0 %, a potraživanja od prodaje 100,0 %.

Jedinice lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije, osim Općine Voćin, ustrojile su analitičku knjigovodstvenu evidenciju potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u elektroničkom obliku (posebni računalni programi, tablice u Excel programu). Općina Voćin evidentira potraživanje svakog obveznika u glavnoj knjizi raščlanjivanjem stavki glavne knjige. Potraživanja su u analitičkim evidencijama evidentirana u cijelosti (100,0 %). Jedinice lokalne samouprave obračunavaju zatezne kamate za dospjela potraživanja. U analitičkim evidencijama jedinica lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije su evidentirana zaduženja, uplate i potraživanja prema ugovorima o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem koje su zaključile jedinice lokalne samouprave te Agencija.

U gradovima Slatini i Virovitici te općinama Čačavica, Gradina i Sopje potraživanja, evidentirana u analitičkim evidencijama, razlikuju se od potraživanja evidentiranih u glavnoj knjizi koncem 2016.

Evidentirana dospjela potraživanja Grada Slatine u glavnoj knjizi su manja za 12.338,00 kn jer je Grad Slatina evidentirao uplate obveznika za koje nije evidentirao zaduženje. Zaduzenje nije evidentirao jer do konca 2016. Grad Slatina nije dobio ugovore od Agencije te dospjela potraživanja iznose 672.742,00 kn.

Potraživanja Grada Virovitice u glavnoj knjizi koncem 2016. manje su evidentirana jer Grad Virovitica u glavnoj knjizi nije uskladio potraživanja nakon donošenja Zakona o poljoprivrednom zemljištu, koji je stupio na snagu u travnju 2013. Prema odredbama navedenog Zakona, Gradu Virovitici pripada 65,0 % prihoda (potraživanja) od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem umjesto dotadašnjih 50,0 %. Grad Virovitica u glavnoj knjizi evidentira potraživanja u dijelu koji mu pripada (65,0 %), a u analitičkoj evidenciji u cjelokupnom iznosu. Koncem 2016. Grad Virovitica je evidentirao u glavnoj knjizi potraživanja u iznosu 227.665,00 kn, a u analitičkoj evidenciji dospjela potraživanja koncem 2016. iznose 1.010.604,00 kn. U veljači 2017. Grad Virovitica je ispravio potraživanje u glavnoj knjizi.

Općina Čađavica je potraživanja za prihode od prodaje poljoprivrednog zemljišta na računima potraživanja u glavnoj knjizi koncem 2016. evidentirala u iznosu manjem za 101.544,00 kn od potraživanja za prihode od prodaje poljoprivrednog zemljišta evidentiranih u analitičkoj evidenciji.

Općina Gradina je koncem 2016. u glavnoj knjizi na računima potraživanja evidentirala potraživanja od zakupa poljoprivrednog zemljišta u iznosu većem za 3.840.514,00 kn od potraživanja za prihode od zakupa poljoprivrednog zemljišta evidentiranih u analitičkoj evidenciji.

Početak 2016. Općina Sopje je u glavnoj knjizi prenijela stanje potraživanja prihoda od prodaje poljoprivrednog zemljišta iz 2015. u iznosu 8.386.298,00 kn dok potraživanja za prihode od zakupa poljoprivrednog zemljišta nije evidentirala na računima glavne knjige. Zaduženja i naplatu prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na računima potraživanja glavne knjige tijekom 2016. nije evidentirala. Do konca 2016., u analitičkoj evidenciji je evidentirala potraživanja prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem manje za 4.128.444,00 kn od potraživanja prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem evidentiranih na računima potraživanja glavne knjige. Nadalje, Općina Sopje nije u glavnoj knjizi evidentirala potraživanja za zatezne kamate za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem iako su kamate evidentirane u analitičkoj evidenciji. Odredbom članka 3. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu je propisano da se proračunsko računovodstvo temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja.

Državni ured za reviziju nalaže potraživanja od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem evidentirati u glavnoj knjizi u skladu s općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja te nalaže u glavnoj knjizi evidentirati potraživanje za zatezne kamate, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Jedinice lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije, osim Općine Crnac, potraživanja za prihode od zakupa poljoprivrednog zemljišta evidentiraju u glavnoj knjizi na računima potraživanja za prihode od nefinancijske imovine. Općina Crnac potraživanja evidentira na računima potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade. Odredbom članka 4. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu je propisano da proračun i proračunski korisnici vode knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz Računskog plana.

Državni ured za reviziju nalaže evidentirati potraživanja na računima potraživanja za prihode od nefinancijske imovine, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Jedinice lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije, osim općina Gradina i Voćin, ustrojile su evidencije potraživanja koje omogućuju u svakom trenutku pregled i ispis potraživanja prema rokovima dospelosti naplate potraživanja. Općina Gradina ima aplikaciju koja omogućava pregled i ispis potraživanja prema rokovima dospelosti naplate potraživanja, ali se Općina Gradina očitovala da nisu svi podaci iz ugovora uneseni u aplikaciju te nije moguć pregled potraživanja prema rokovima dospelosti naplate. Analitičke knjigovodstvene evidencije potraživanja u Općini Voćin ne omogućuju u svakom trenutku pregled i ispis potraživanja prema rokovima dospelosti naplate potraživanja.

Odredbom članka 7. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, između ostalog, propisano je da proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitička knjigovodstva potraživanja i obveza po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospelosti te zateznim kamatama.

Državni ured za reviziju nalaže ustrojiti evidencije potraživanja od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem koje omogućuju u svakom trenutku pregled i ispis potraživanja prema rokovima dospelosti naplate potraživanja, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Jedinice lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije, osim općina Gradina, Sopje, Suhopolje i Špišić Bukovica, popisom imovine i obveza za 2016. su obuhvatile potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem.

Općina Gradina je donijela Odluku o godišnjem popisu imovine i obveza, ali popis imovine i obveza nije obavljen.

Općina Sopje je obavila popis imovine i obveza sa stanjem na dan 31. prosinca 2016. Prema Izveštaju o obavljenom popisu, potraživanja od zakupa i prodaje poljoprivrednog zemljišta iznose 4.257.854,00 kn. U glavnoj knjizi su evidentirana potraživanja od prodaje u iznosu 8.386.298,00 kn dok potraživanja od zakupa nisu evidentirana. Općina Sopje nije uskladila knjigovodstveno stanje sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom.

Općine Suhopolje i Špišić Bukovica su popisom imovine i obveza obuhvatile dospjela potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, a nisu obuhvatile nedospjela potraživanja za prihode od prodaje poljoprivrednog zemljišta. Odredbom članka 14. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu je propisano, između ostalog, da proračun i proračunski korisnici na kraju svake poslovne godine moraju sastaviti popis imovine i obveza sa stanjem na datum Bilance.

Državni ured za reviziju nalaže obaviti popis imovine i obveza sa stanjem na datum Bilance, uskladiti stanje imovine, obveza i izvora evidentiranih u knjigovodstvu s njihovom stvarnim stanjem utvrđenim popisom imovine i obveza te popisom imovine i obveza obuhvatiti svu imovinu i obveze, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Jedinice lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije, osim Općine Gradina, ustrojile su evidenciju (bazu podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države. Navedene evidencije obuhvaćaju ugovore o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem zaključene prošlih godina i ugovore koje je zaključila Agencija nakon 2013. Općina Gradina je ustrojila evidenciju ugovora zaključenih u 2016. dok zaključene važeće ugovore iz prošlih godina nije evidentirala.

Državni ured za reviziju predlaže važeće ugovore o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem, koji su zaključeni u prošlim godinama, evidentirati u evidenciju zaključenih ugovora.

Agencija je u 2015. uspostavila aplikaciju Evidencija naplate po svim vrstama ugovora o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem, koja se sastoji od baza podataka svih ugovora o raspolaganju i financijskih podataka (podaci o prihodima od raspolaganja) koji su preuzeti od Financijske agencije.

Navedena aplikacija treba pružiti podršku u definiranju i upravljanju ugovorima, omogućiti evidenciju naplate po ugovorima te izvještavanje o naplati i planu naplate po pojedinačnom ugovoru, stranci, županiji, gradu/općini te po vrsti ugovora kako bi se povećala naplata i učinkovitije donosile odluke u vezi sa zakupom, prodajom i koncesijom poljoprivrednog zemljišta. Svrha aplikacije je, osim uvođenja redovne kontrole evidencije naplate, utvrditi sva dugovanja po svim zaključenim ugovorima o raspolaganju od 1991. do 2015. Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2017.) postupak preuzimanja evidencije naplate po ugovorima nije završen.

Agencija je, u vezi s preuzimanjem evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, početkom 2015. (siječanj-travanj 2015.) jedinicama lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije dostavila zahtjeve i upute za postupanje pri unosu podataka u Evidenciju naplate po svim vrstama ugovora o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem. U uputama, Agencija je obrazložila da je ugovore o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem potrebno skenirati te ih, po primitku korisničkog imena i lozinke, unijeti u aplikaciju Evidencija naplate po svim vrstama ugovora o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem. Nadalje, Agencija je u kolovozu i rujnu 2015. jedinicama lokalne samouprave dostavljala popis svih ugovora, koje su jedinice unijele u aplikaciju, i podatke o uplatama preuzete od Financijske agencije kako bi ih jedinice usporedile. Jedinice lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije su se očitovale da su, nakon usporedbe podataka, Agenciji dostavile sve ugovore o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem. Grad Slatina te općine Čačinci, Crnac, Gradina, Lukač, Mikleuš, Nova Bukovica i Suhopolje su Agenciji dostavili potvrde kojima potvrđuju dostavu svih aktivnih ugovora o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem. Početkom 2016. Agencija je Gradu Virovitici te općinama Sopje i Voćin dostavila popis osoba koje imaju evidentirane uplate prema podacima Financijske agencije, a njihovi ugovori nisu uneseni u aplikaciju ili su u preplati. Navedene jedinice su Agenciji dostavile tražene podatke.

Jedinice lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije, osim općina Čačinci i Zdenci, su se očitovale da je s Agencijom uspostavljena učinkovita suradnja u vezi s preuzimanjem naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države. Općina Čačinci smatra da s Agencijom nije uspostavljena učinkovita suradnja jer Agencija i nadalje od Općine traži podatke o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, a ne dostavlja dopune ugovorima. Općina Zdenci smatra da je s Agencijom za poljoprivredno zemljište uspostavljena djelomično učinkovita suradnja jer Agencija nije preuzela sve podatke o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem.

Jedinice lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije, osim Općine Pitomača, smatraju da će dostavljeni podaci i informacije omogućiti ustrojavanje točne i vjerodostojne evidencije o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države. Općina Pitomača je mišljenja da je Agencija trebala, uz preuzimanje svih podataka iz zaključenih ugovora, preuzeti pripadajuće uplate po tim ugovorima.

Organizacija i kontrola naplate prihoda

Koncem 2016. u jedinicama lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije je bilo ukupno 367 zaposlenika, od čega 213 u upravnim odjelima, 18 dužnosnika, sedam u vlastitim komunalnim pogonima te 129 zaposlenika po posebnim programima zapošljavanja (pomoć u kući, program javnih radova, stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa). Poslovi evidentiranja, naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem se obavljaju unutar upravnih odjela, a kontrolu navedenih poslova obavljaju odgovorne osobe.

Gradovi Slatina i Virovitica te općine Čađavica, Gradina, Pitomača, Špišić Bukovica i Zdenci su donijeli procedure za evidentiranje, naplatu i kontrolu naplate prihoda, kojima je obuhvaćena naplata prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem. Grad Orahovica i općine Crnac, Čačinci, Lukač, Mikleuš, Nova Bukovica, Sopje, Suhopolje i Voćin su donijeli unutarnje akte kojima su propisane procedure i poslovi evidentiranja, naplate i kontrole naplate komunalnih prihoda i poreza te procedura prisilne naplate, ali navedenim aktima nije uređeno postupanje pri naplati i kontroli naplate prihoda od poljoprivrednog zemljišta.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti procedure za evidentiranje, naplatu i kontrolu naplate prihoda, kojima će biti obuhvaćena i naplata prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera te pratiti rezultate poduzetih mjera.

O naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem tijekom 2014., 2015. i 2016., zakonski predstavnici jedinica lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije su izvještavani putem izvješća o korištenju (utrošku) prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, polugodišnjih i godišnjih izvješća o ostvarenju proračuna, izvješća o naplati prihoda, izvješća o stanju potraživanja koja su prethodila poduzimanjima mjera naplate te su usmeno izvještavani.

U tablici broj 5 daju se podaci o dospjelim potraživanjima za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije na dan 31. prosinca 2016. (na temelju podataka jedinica lokalne samouprave).

Tablica broj 5

Podaci o dospjelim potraživanjima za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije na dan 31. prosinca 2016.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Dospjela potraživanja	Dospjela potraživanja po starosti			
			Do 6 mjeseci	Od 6 mjeseci do 1 godine	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine
	1	2	3	4	5	6
1.	Grad Orahovica	271.096,00	68.721,00	414,00	88.042,00	113.919,00
2.	Grad Slatina	672.742,00*	125.280,00	116.808,00	195.228,00	235.426,00
3.	Grad Virovitica	1.010.604,00*	12.550,00	236.878,00	177.840,00	583.336,00
4.	Općina Crnac	452.369,00	168.548,00	98.714,00	60.988,00	124.119,00
5.	Općina Čačinci	292.449,00	119.940,00	7.354,00	88.798,00	76.357,00
6.	Općina Čađavica	847.304,00*	0,00	92.532,00	570.184,00	184.588,00
7.	Općina Gradina	1.096.785,00	-	-	-	-
8.	Općina Lukač	782.681,00	0,00	146.103,00	402.397,00	234.181,00
9.	Općina Mikleuš	91.838,00	649,00	0,00	59.940,00	31.249,00
10.	Općina Nova Bukovica	372.828,00	166.992,00	62.982,00	110.310,00	32.544,00
11.	Općina Pitomača	208.148,00	208.148,00	0,00	0,00	0,00
12.	Općina Sopje	2.488.723,00	0,00	1.590.229,00	898.494,00	0,00
13.	Općina Suhopolje	479.061,00	131.869,00	5.460,00	189.978,00	151.754,00
14.	Općina Špišić Bukovica	325.292,00	0,00	184.794,00	105.531,00	34.967,00
15.	Općina Voćin	473.790,00	109.952,00	0,00	136.818,00	227.020,00
16.	Općina Zdenci	30.658,00	9.098,00	0,00	21.560,00	0,00
Ukupno		9.896.368,00	1.121.747,00	2.542.268,00	3.106.108,00	2.029.460,00

* ispravno evidentirana potraživanja u poslovnim knjigama jedinica lokalne samouprave

Dospjela potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije u poslovnim knjigama su evidentirana u iznosu 9.896.368,00 kn. Općina Gradina se očitovala da ima aplikaciju koja omogućava pregled i ispis potraživanja prema rokovima dospelosti naplate potraživanja, ali nije sve podatke iz ugovora unijela u aplikaciju te nije moguć pregled potraživanja prema rokovima dospelosti naplate.

Na potraživanja starosti do šest mjeseci od roka dospijeća se odnosi 1.121.747,00 kn ili 12,7 %, od šest mjeseci do jedne godine 2.542.268,00 kn ili 28,9 %, od jedne do tri godine 3.106.108,00 kn ili 35,3 % i preko tri godine 2.029.460,00 kn ili 23,1 %.

U tablici broj 6 daju se podaci o obračunanim zateznim kamatama, poduzetim mjerama naplate za dospjela potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države te raskinutim ugovorima u jedinicama lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije na dan 31. prosinca 2016.

Tablica broj 6

Podaci o obračunanim zateznim kamatama, poduzetim mjerama naplate za dospelja potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države te raskinutim ugovorima u jedinicama lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije na dan 31. prosinca 2016.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Iznos dospjelih potraživanja	Iznos obračunanih zateznih kamata	Poduzete mjere za naplatu dospjelih potraživanja			Raskidi ugovora	
				Pozivanje obveznika na podmirenje duga	Pisane opomene	Prijave nadležnim institucijama	Broj ugovora	Iznos potraživanja
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Grad Orahovica	271.096,00	4.013,00	238.855,00	0,00	262.372,00	1	43.485,00
2.	Grad Slatina	672.742,00*	86.712,00	344.734,00	565.224,00	503.097,00	0	0,00
3.	Grad Virovitica	1.010.604,00*	88.699,00	492.813,00	492.813,00	492.813,00	1	70.181,00
4.	Općina Crnac	452.369,00	41.608,00	0,00	452.369,00	124.119,00	1	124.119,00
5.	Općina Čačinci	292.449,00	53.743,00	0,00	0,00	247.144,00	0	0,00
6.	Općina Čađavica	847.304,00*	193.836,00	0,00	212.676,00	505.286,00	10	155.483,00
7.	Općina Gradina	1.096.785,00	24.841,00	1.087.363,00	1.087.363,00	837.744,00	3	178.072,00
8.	Općina Lukač	782.681,00	53.569,00	671.705,00	442.548,00	337.781,00	10	284.415,00
9.	Općina Mikleuš	91.838,00	10.633,00	649,00	0,00	91.190,00	1	91.190,00
10.	Općina Nova Bukovica	372.828,00	30.763,00	0,00	200.319,00	315.458,00	0	0,00
11.	Općina Pitomača	208.148,00	63.063,00	123.147,00	26.721,00	96.426,00	13	14.983,00
12.	Općina Sopje	2.488.723,00	124.329,00	1.623.266,00	1.623.266,00	1.203.158,00	0	0,00
13.	Općina Suhopolje	479.061,00	40.917,00	0,00	90.026,00	395.303,00	1	13.710,00
14.	Općina Špišić Bukovica	325.292,00	-	0,00	0,00	252.224,00	0	0,00
15.	Općina Voćin	473.790,00	115.432,00	0,00	473.790,00	363.838,00	4	23.213,00
16.	Općina Zdenci	30.658,00	15.402,00	4.414,00	3.575,00	17.988,00	0	0,00
	Ukupno	9.896.368,00	947.560,00	4.586.946,00	5.670.690,00	6.045.941,00	45	998.851,00

* ispravno evidentirana potraživanja u poslovnim knjigama jedinica lokalne samouprave

Jedinice lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije su poduzimale raspoložive mjere naplate dospjelih potraživanja za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem. Jedinice lokalne samouprave su mjere za naplatu dospjelih potraživanja poduzimale za ukupna potraživanja, bez obzira na način evidentiranja u poslovnim knjigama. Za ista potraživanja je poduzimano više vrsta mjera naplate (pozivanje obveznika na podmirenje duga, slanje opomena u više navrata i prijave nadležnom državnom odvjetništvu). Također, na traženje nadležnog državnog odvjetništva, jedinice lokalne samouprave su dostavljale podatke o dospjelim nenaplaćenim potraživanjima državnom odvjetništvu, koje provodi daljnji postupak.

Prema analitičkim evidencijama, zatezne kamate su obračunavale sve jedinice lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije. Općina Špišić Bukovica zatezne kamate je u glavnoj knjizi evidentirala zajedno s potraživanjima za prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te nije posebno evidentirala zatezne kamate za dospjela potraživanja prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za koja je poduzimala mjere naplate.

Utrošak prihoda

Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, prihodi ostvareni od zakupa, zakupa za ribnjake, privremenog raspolaganja, prodaje izravnom pogodbom i davanja na korištenje bez javnog poziva, kao i prihodi ostvareni od zakupa, prodaje, koncesije i dugogodišnjeg zakupa i dugogodišnjeg zakupa za ribnjake po ugovorima koji su zaključeni do stupanja na snagu navedenog Zakona i ugovora koji su zaključeni po objavljenim natječajima na temelju Zakona o poljoprivrednom zemljištu koji je bio na snazi do travnja 2013., u propisanim omjerima se raspoređuju u državni proračun, proračun jedinice područne (regionalne) samouprave i proračun jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi.

Prema odredbi članka 44. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, prihodi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave su namijenjeni isključivo za programe katastarsko-geodetske izmjere zemljišta, sređivanja zemljišnih knjiga, za podmirenje dijela stvarnih troškova u vezi s provedbom Zakona o poljoprivrednom zemljištu, program razminiranja zemljišta, uređenja ruralnog prostora izgradnjom i održavanjem ruralne infrastrukture u vezi s poljoprivredom i akvakulturom, uređenja zemljišta u postupku komasacije i hidromelioracije, očuvanja ugroženih područja i očuvanja biološke raznolikosti i program sufinanciranja te druge poticajne mjere za unaprjeđenje poljoprivrede i akvakulture.

Prihodi jedinica lokalne samouprave su namijenjeni i za sufinanciranje aktivnosti izrade programa, projekata i drugih dokumenata neophodnih za provedbu mjera potpore iz Programa ruralnog razvoja od 2014. do 2020., a čija se izrada ne sufinancira kroz mjere potpore iz navedenog Programa, čiji su korisnici jedinice lokalne samouprave. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb su obvezni podnijeti godišnje izvješće o korištenju prihoda ministarstvu nadležnom za poljoprivredu.

Prema odredbi članka 50. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, prihode od prodaje izravnom pogodbom na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske o prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države za katastarske čestice koje se nalaze izvan proizvodno-tehnoloških cjelina, čija veličina nije veća od 1,00 ha, kako bi ostvarila društveno-gospodarske i strateške ciljeve u poljoprivredi, ostvaruju jedinice lokalne samouprave, odnosno Grad Zagreb, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi, a namijenjeni su za provedbu komasacije poljoprivrednog zemljišta te sufinanciranje aktivnosti izrade programa, projekata i drugih dokumenata potrebnih za provedbu mjera potpore iz Programa ruralnog razvoja od 2014. do 2020., a čija se izrada ne sufinancira mjerama potpore iz navedenog Programa, čiji su korisnici jedinice lokalne samouprave.

U tablici broj 7 daju se podaci o donesenim godišnjim planovima i godišnjim izvješćima o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2014., 2015. i 2016.

Tablica broj 7

Podaci o donesenim godišnjim planovima i godišnjim izvješćima o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2014., 2015. i 2016.

Redni broj	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	Donesen godišnji plan korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem (DA/NE)			Doneseno godišnje izvješće o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem (DA/NE)		
		2014.	2015.	2016.	2014.	2015.	2016.
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Virovitičko-podravska županija	NE	NE	NE	NE	NE	NE
2.	Grad Orahovica	DA	NE	NE	NE	DA	NE
3.	Grad Slatina	DA	DA	DA	DA	DA	DA
4.	Grad Virovitica	DA	DA	DA	DA	DA	DA
5.	Općina Crnac	NE	DA	DA	DA	DA	DA
6.	Općina Čačinci	NE	DA	DA	DA	DA	DA
7.	Općina Čađavica	NE	NE	NE	DA	DA	DA
8.	Općina Gradina	DA	DA	NE	DA	DA	DA
9.	Općina Lukač	DA	DA	DA	DA	DA	DA
10.	Općina Mikleuš	NE	DA	DA	DA	DA	DA
11.	Općina Nova Bukovica	DA	DA	DA	DA	DA	DA
12.	Općina Pitomača	NE	DA	DA	NE	DA	DA
13.	Općina Sopje	NE	NE	NE	NE	DA	DA
14.	Općina Suhopolje	DA	DA	DA	DA	DA	DA
15.	Općina Špišić Bukovica	DA	DA	DA	DA	DA	DA
16.	Općina Voćin	NE	NE	NE	DA	DA	DA
17.	Općina Zdenci	DA	DA	DA	DA	DA	DA

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Virovitičko-podravske županije, osim Virovitičko-podravske županije, Grada Orahovice te općina Čađavica, Sopje i Voćin, donosile su godišnje planove korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem.

Državni ured za reviziju predlaže donositi godišnje planove korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem s ciljem lakšeg praćenja njihova trošenja za namjene propisane odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Virovitičko-podravske županije, osim Virovitičko-podravske županije, donijele su godišnja izvješća o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem i podnijele ih ministarstvu nadležnom za poljoprivredu.

Državni ured za reviziju nalaže donošenje godišnjeg izvješća o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države te podnošenje navedenog izvješća ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Virovitičko-podravska županija, Grad Slatina te općine Crnac, Mikleuš i Suhopolje vode evidenciju o ukupno ostvarenim, utrošenim i neutrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, dok ostale jedinice lokalne samouprave na području Virovitičke-podravske županije naplatu i utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem prate na temelju godišnjih planova i godišnjih izvješća o korištenju prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem. Jedinice lokalne samouprave, osim općina Čađavica, Nova Bukovica i Voćin, u procesima planiranja, izvršavanja, računovodstvenog evidentiranja i izvještavanja iskazuju prihode i rashode prema izvorima financiranja. Prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem su, u procesima planiranja, izvršavanja, računovodstvenog evidentiranja i izvještavanja kod većine jedinica lokalne samouprave, razvrstani u razrede izvora financiranja opći prihodi i primici, prihodi za posebne namjene, prihodi od nefinancijske imovine i naknada šteta od osiguranja ili prihode od prodaje nefinancijske imovine te je omogućeno djelomično praćenje ostvarenja i utroška prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.

Državni ured za reviziju predlaže voditi evidenciju o ukupno ostvarenim, utrošenim i neutrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države iz koje će biti razvidno na što su utrošeni ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te neutrošeni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.

U tablici broj 8 daju se podaci o ostvarenim i utrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave od 2014. do 2016.

Tablica broj 8

Podaci o ostvarenim i utrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem
u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave od 2014. do 2016.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	Neutrošeni prihodi iz prošlog razdoblja	Ukupno ostvareni prihodi od 2014. do 2016.	Namjenski utrošeni prihodi od 2014. do 2016.	Nenamjenski utrošeni prihodi od 2014. do 2016.	Ukupno utrošeno od 2014. do 2016. (4+5)	Neutrošeni prihodi koncem 2016. (2+3-6)
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Virovitičko-podravska županija	308.502,00	8.723.593,00	9.032.095,00	0,00	9.032.095,00	0,00
2.	Grad Orahovica	0,00	1.170.023,00	1.144.849,00	0,00	1.144.849,00	25.174,00
3.	Grad Slatina	465.445,00	3.351.953,00	2.447.992,00	0,00	2.447.992,00	1.369.406,00
4.	Grad Virovitica	210.000,00	2.503.691,00	2.501.060,00	0,00	2.501.060,00	212.631,00
5.	Općina Crnac	0,00	5.391.343,00	4.296.559,00	527.847,00	4.824.406,00	566.937,00
6.	Općina Čačinci	0,00	1.939.231,00	1.939.231,00	0,00	1.939.231,00	0,00
7.	Općina Čađavica	0,00	3.245.285,00	2.740.075,00	0,00	2.740.075,00	505.210,00
8.	Općina Gradina	0,00	5.328.355,00	5.263.905,00	43.917,00	5.307.822,00	20.533,00
9.	Općina Lukač	883.165,00	4.101.297,00	4.741.163,00	0,00	4.741.163,00	243.299,00
10.	Općina Mikleuš	0,00	571.184,00	553.884,00	0,00	553.884,00	17.300,00
11.	Općina Nova Bukovica	0,00	2.756.927,00	2.051.490,00	705.437,00	2.756.927,00	0,00
12.	Općina Pitomača	0,00	1.742.604,00	1.742.604,00	0,00	1.742.604,00	0,00
13.	Općina Sopje	0,00	6.662.503,00	2.730.662,00	3.931.841,00	6.662.503,00	0,00
14.	Općina Suhopolje	0,00	5.726.741,00	4.406.474,00	916.980,00	5.323.454,00	403.287,00
15.	Općina Špišić Bukovica	245.886,00	2.041.354,00	1.886.085,00	0,00	1.886.085,00	401.155,00
16.	Općina Voćin	0,00	2.720.121,00	295.496,00	2.424.625,00	2.720.121,00	0,00
17.	Općina Zdenci	0,00	4.140.770,00	4.140.770,00	0,00	4.140.770,00	0,00
	Ukupno	2.112.998,00	62.116.975,00	51.914.394,00	8.550.647,00	60.465.041,00	3.764.932,00

Od ukupno ostvarenih prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave od 2014. do 2016. (uvećanih za neutrošene prihode iz prošlog razdoblja) u iznosu 64.229.973,00 kn, za propisane namjene je utrošeno 51.914.394,00 kn ili 80,8 %, nenamjenski je utrošeno 8.550.647,00 kn ili 13,3 %, a neutrošeni prihodi koncem 2016. iznose 3.764.932,00 kn ili 5,9 % ukupno ostvarenih prihoda.

Virovitičko-podravska županija, gradovi Orahovica, Slatina i Virovitica te općine Čačinci, Čađavica, Lukač, Mikleuš, Pitomača, Špišić Bukovica i Zdenci su prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem utrošili za propisane namjene. Općine Crnac, Gradina, Nova Bukovica, Sopje, Suhopolje i Voćin su ostvarile prihode od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u iznosu 28.585.990,00 kn, od čega su dio prihoda u iznosu 8.550.647,00 kn ili 29,9 % utrošile za redovno poslovanje.

Državni ured za reviziju nalaže koristiti prihode ostvarene od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države za propisane namjene, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

U tablici broj 9 daju se podaci o namjenski utrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Virovitičko-podravske županije za 2014., 2015. i 2016., po namjenama.

Tablica broj 9

Podaci o namjenski utrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Virovitičko-podravске županije za 2014., 2015. i 2016., po namjenama

u kn

Redni broj	Namjena utrošenih prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem	Namjenski utrošeni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem			
		2014.	2015.	2016.	Ukupno
	1	2	3	4	5
1.	Katastarsko-geodetska izmjera zemljišta	479.507,00	495.265,00	366.660,000	1.341.432,00
2.	Sređivanje zemljišnih knjiga	1.046.617,00	708.031,00	801.515,00	2.556.163,00
3.	Podmirenje dijela stvarnih troškova u vezi s provedbom Zakona o poljoprivrednom zemljištu	805.143,00	541.517,00	468.662,00	1.815.322,00
4.	Uređenje ruralnog prostora izgradnjom i održavanjem ruralne infrastrukture	6.708.043,00	11.314.798,00	10.859.688,00	28.882.529,00
5.	Uređenje zemljišta u postupku komasacije i hidromelioracije	0,00	1.556.530,00	423.612,00	1.980.142,00
6.	Očuvanje ugroženih područja i očuvanje biološke raznolikosti	298.318,00	551.659,00	613.760,00	1.463.737,00
7.	Sufinanciranje i druge poticajne mjere za unaprjeđenje poljoprivrede i akvakulture	1.911.731,00	1.737.392,00	1.570.134,00	5.219.257,00
8.	Sufinanciranje aktivnosti izrade programa, projekata i drugih dokumenata neophodnih za provedbu mjera potpore iz Programa ruralnog razvoja 2014.-2020.	151.766,00	952.958,00	641.751,00	1.746.475,00
9.	Druge namjene	1.937.172,00	2.908.717,00	2.063.448,00	6.909.337,00
	Ukupno	13.338.297,00	20.766.867,00	17.809.230,00	51.914.394,00

Ukupno namjenski utrošeni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Virovitičko-podravске županije od 2014. do 2016. iznose 51.914.394,00 kn, od čega je za katastarsko-geodetsku izmjeru zemljišta utrošeno 1.341.432,00 kn ili 2,6 %, sređivanje zemljišnih knjiga 2.556.163,00 kn ili 4,9 %, podmirenje dijela stvarnih troškova u vezi s provedbom Zakona o poljoprivrednom zemljištu 1.815.322,00 kn ili 3,5 %, uređenje ruralnog prostora izgradnjom i održavanjem ruralne infrastrukture 28.882.529,00 kn ili 55,6 %, uređenje zemljišta u postupku komasacije i hidromelioracije 1.980.142,00 kn ili 3,8 %, očuvanje ugroženih područja i očuvanje biološke raznolikosti 1.463.737,00 kn ili 2,8 %, sufinanciranje i druge poticajne mjere za unaprjeđenje poljoprivrede i akvakulture 5.219.257,00 kn ili 10,1 %, sufinanciranje aktivnosti izrade programa, projekata i drugih dokumenata neophodnih za provedbu mjera potpore iz Programa ruralnog razvoja 1.746.475,00 kn ili 3,4 % te je za druge namjene unaprjeđenja poljoprivrede i ruralni razvoj utrošeno 6.909.337,00 kn ili 13,3 %.

- Utrošak prihoda od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta

Osim prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, jedinice lokalne samouprave ostvaruju i prihode od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države. Prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, promjena namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe se provodi u skladu s dokumentima prostornog uređenja i drugim propisima. Jednokratna naknada za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta zbog umanjenja vrijednosti i površine poljoprivrednog zemljišta kao dobra od interesa za Republiku Hrvatsku se plaća prema površini građevinske čestice utvrđene na temelju izvršnog akta kojim se odobrava građenje, odnosno po primitku potvrde glavnog projekta, odnosno prema površini zemljišta ispod zgrade ozakonjene rješenjem o izvedenom stanju. Promjenom namjene poljoprivrednog zemljišta se smatra i eksploatacija pijeska, šljunka, kamena, ciglarske i lončarske gline, površinski kopovi te gradnja građevine za gospodarenje otpadom, osim građevine za biološku obradu otpada kompostiranjem i drugih mineralnih sirovina, izgradnja sportskih terena i objekata, kao i druge nepoljoprivredne namjene prema posebnim zakonima. Odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, propisani su i slučajevi kada se investitor oslobađa plaćanja naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države. Rješenje o oslobađanju od plaćanja naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta te rješenje o jednokratnoj naknadi za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta donosi nadležni ured državne uprave u županiji ili upravno tijelo Grada Zagreba nadležno za poljoprivredu na temelju podataka nadležne porezne uprave o tržišnoj vrijednosti zemljišta unutar građevinskog područja. Primjerak rješenja o visini naknade i rješenja o oslobađanju od plaćanja naknade se dostavlja ministarstvu nadležnom za poljoprivredu, Agenciji i jedinici lokalne samouprave, odnosno Gradu Zagrebu, na čijem se području zemljište nalazi. Naknada po rješenju se plaća u roku 30 dana od dana dostave rješenja stranci. Prihodi ostvareni od naknade za promjenu namjene zemljišta prihod su državnog proračuna 70,0 % i 30,0 % proračuna jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi. Prihodi od naknade su namijenjeni isključivo za okrupnjavanje, privođenje funkciji, povećanje vrijednosti poljoprivrednog zemljišta i sređivanje zemljišnoknjižnog i katastarskog stanja poljoprivrednog zemljišta, a jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb su obvezni podnijeti godišnje izvješće o korištenju prihoda ministarstvu nadležnom za poljoprivredu.

Prihode od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države su ostvarili gradovi Orahovica, Slatina i Virovitica te općine Čađavica, Gradina, Lukač, Nova Bukovica, Pitomača, Suhopolje, Špišić Bukovica i Voćin. Navedene jedinice lokalne samouprave su od 2014. do 2016. ostvarile ukupne prihode od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta u iznosu 33.326,00 kn. Godišnje planove korištenja prihoda od promjene namjene su donijele općine Lukač i Pitomača, dok su druge jedinice lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije (koje su ostvarile prihode od promjene namjene) korištenje ovih prihoda obuhvatile planovima korištenja prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem. Gradovi Orahovica i Slatina te općine Čađavica, Suhopolje i Voćin ostvarene prihode od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta u iznosu 1.752,00 kn nisu koristili. Općina Lukač je ostvarila prihode od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta u iznosu 5.159,00 kn, od čega je za sređivanje zemljišnoknjižnog i katastarskog stanja koristila prihode u iznosu 202,00 kn, a preostali prihodi u iznosu 4.957,00 kn nisu korišteni. Grad Virovitica te općine Gradina, Mikleuš, Nova Bukovica, Pitomača i Špišić Bukovica su prihode u iznosu 26.415,00 kn koristile za sređivanje zemljišnoknjižnog i katastarskog stanja.

Općine Lukač, Pitomača i Suhopolje su donijele godišnja izvješća o korištenju sredstava od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta i podnijele ih ministarstvu nadležnom za poljoprivredu. Druge jedinice lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije, koje su ostvarile prihode od promjene namjene zemljišta, korištenje navedenih prihoda su obuhvatile godišnjim izvješćima o korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem.

Održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju

Prema odredbama članaka 4., 10. i 12. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, poljoprivredno zemljište mora se održavati pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju, odnosno spriječiti njegova zakorovljenost i obrastanje višegodišnjim raslinjem, kao i smanjenje njegove plodnosti. Općinsko, odnosno gradsko vijeće, a za Grad Zagreb Gradska skupština, za svoje područje propisuje potrebne agrotehničke mjere u slučajevima u kojima bi propuštanje tih mjera nanijelo štetu, onemogućilo ili smanjilo poljoprivrednu proizvodnju. Također, propisuju mjere za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina, a osobito za održavanje živica i međa, održavanje poljskih putova, uređivanje i održavanje kanala, sprječavanje zasjenjivanja susjednih čestica te sadnju i održavanje vjetrobranskih pojasa. Jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb podnose ministarstvu nadležnom za poljoprivredu i Agenciji godišnje izvješće o primjeni potrebnih agrotehničkih mjera te godišnje izvješće o primjeni propisanih mjera za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina do 31. ožujka svake godine za prethodnu godinu. Mjere kojima su vlasnici i posjednici poljoprivrednog zemljišta dužni poljoprivredno zemljište obrađivati na način da ne umanjuju njegovu bonitetnu vrijednost su propisane Pravilnikom o agrotehničkim mjerama (Narodne novine 142/13).

Prema odredbi članka 65. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb su dužne nadzirati provođenje odluka o agrotehničkim mjerama i mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina. Navedene poslove obavljaju poljoprivredni redari koji, osim općih uvjeta za prijem u službu, moraju imati najmanje srednju stručnu spremu poljoprivredne struke. Jedinice lokalne samouprave, odnosno Grad Zagreb mogu obavljanje navedenih poslova organizirati zajednički, a o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama su dužni redovito izvještavati poljoprivrednu inspekciju u područnim jedinicama.

Agrotehničke mjere su propisale sve jedinice lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije. Odlukom su propisane potrebne agrotehničke mjere u slučajevima u kojima bi propuštanje tih mjera donijelo štetu poljoprivrednom zemljištu i onemogućilo ili smanjilo poljoprivrednu proizvodnju te mjere uređivanja i održavanja poljoprivrednih rudina. Pod agrotehničkim mjerama se smatraju mjere koje se moraju provoditi na poljoprivrednom zemljištu i to: minimalna razina obrade i održavanja poljoprivrednog zemljišta, sprječavanje zakorovljenosti i obrastanja višegodišnjim raslinjem, suzbijanje biljnih bolesti i štetnika, korištenje i uništavanje biljnih ostataka, održavanje organske tvari u tlu, održavanje povoljne strukture tla te zaštita od erozije.

Općine Sopje, Suhopolje i Voćin su odlukama o agrotehničkim mjerama te mjerama za održavanje poljoprivrednih rudina odredile da nadzor nad provođenjem agrotehničkih mjera obavljaju poljoprivredni redari i poljoprivredni inspektori.

Gradovi Orahovica, Slatina i Virovitica te općine Crnac, Gradina, Lukač, Pitomača i Špišić Bukovica su odredile da nadzor nad provođenjem odluka o agrotehničkim mjerama te mjerama za održavanje poljoprivrednih rudina, uz nadležne inspekcijske službe, obavljaju i nadležne službe u upravnim odjelima jedinica lokalne samouprave. Općine Čačinci, Čađavica, Mikleuš, Nova Bukovica i Zdenci su odredile da nadzor nad provođenjem odluka o agrotehničkim mjerama te mjerama za održavanje poljoprivrednih rudina, uz nadležne inspekcijske službe, obavljaju komunalni redari.

Državni ured za reviziju nalaže odlukama o agrotehničkim mjerama i mjerama za održavanje poljoprivrednih rudina propisati da nadzor nad provođenjem agrotehničkih mjera i mjera za održavanje poljoprivrednih rudina provode poljoprivredni redari, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Gradovi Orahovica, Slatina i Virovitica te općine Čađavica, Lukač, Nova Bukovica, Suhopolje i Voćin su sastavljale izvješća o primjeni agrotehničkih mjera i dostavljale ih ministarstvu nadležnom za poljoprivredu i Agenciji. Navedenim izvješćima je obuhvaćeno provođenje mjera za održavanje poljoprivrednih rudina na njihovom području. Općine Crnac, Čačinci, Gradina, Mikleuš, Pitomača, Sopje, Špišić Bukovica i Zdenci nisu sastavljale izvješća o primjeni agrotehničkih mjera ni izvješća o primjeni mjera za održavanje poljoprivrednih rudina.

Državni ured za reviziju nalaže sastavljati izvješća o primjeni agrotehničkih mjera i izvješća o primjeni mjera za održavanje poljoprivrednih rudina te ih dostavljati ministarstvu nadležnom za poljoprivredu i Agenciji, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Jedinice lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije nisu imenovale poljoprivrednog redara. Općine Čađavica i Sopje su u 2015. zaključile sporazum o zajedničkom obavljanju poslova poljoprivrednog i komunalnog redara koje će obavljati poljoprivredni i komunalni redar zaposlen u Općini Sopje. Međutim, Općina Sopje nije imenovala poljoprivrednog redara. Poslove nadzora nad provođenjem odluka o agrotehničkim mjerama i mjerama za održavanje poljoprivrednih rudina u Gradu Virovitici te općinama Čađavica, Lukač, Sopje i Zdenci su provodili komunalni redari, dok u drugim jedinicama lokalne samouprave nadzor nije obavljan. Grad Virovitica i općine Sopje i Lukač su izvještavale poljoprivrednu inspekciju o provedenom nadzoru. Druge jedinice lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije nisu izvještavale poljoprivrednu inspekciju o provedenom nadzoru.

Državni ured za reviziju nalaže imenovati poljoprivredne redare koji će nadzirati provođenje odluka o agrotehničkim mjerama i mjerama za održavanje poljoprivrednih rudina ili navedene poslove organizirati zajednički s drugom jedinicom lokalne samouprave te izvještavati poljoprivrednu inspekciju o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE NA PODRUČJU VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Virovitičko-podravske županije. Ciljevi revizije su bili provjeriti aktivnosti jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na propisani način, vođenje evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te evidencija (baza podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano i dano u zakup, suradnju jedinica lokalne samouprave i Agencije u vezi s preuzimanjem evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, efikasnost organizacije naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, utrošak prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem za propisane namjene te održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

Na temelju obavljene revizije, primjenjujući utvrđene kriterije, Državni ured za reviziju je ocijenio da je gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Virovitičko-podravske županije **djelomično učinkovito** te daje sljedeće naloge i preporuke:

- u suradnji s Agencijom i drugim nadležnim tijelima poduzeti radnje radi utvrđivanja stvarne površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i načina njegovog raspolaganja na temelju zaključenih ugovora, kako bi se s poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, za koje nisu zaključeni ugovori, moglo raspolagati i podnositi Agenciji zahtjeve za raspisivanje javnih poziva (gradovi Orahovica i Slatina te općine Čačinci, Gradina i Suhopolje)
- evidentirati potraživanja od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u glavnoj knjizi na temelju općeprihvaćenih računovodstvenih načela točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja (općine Čađavica, Gradina i Sopje) te evidentirati potraživanja za zatezne kamate u glavnoj knjizi (Općina Sopje)
- evidentirati potraživanja od zakupa poljoprivrednog zemljišta u glavnoj knjizi na računima potraživanja za prihode od nefinancijske imovine (Općina Crnac)
- ustrojiti evidencije potraživanja od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem koje omogućuju u svakom trenutku pregled i ispis potraživanja prema rokovima dospelosti naplate potraživanja (općine Gradina i Voćin)
- obaviti popis imovine i obveza (Općina Gradina), uskladiti stanje imovine, obveza i izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom imovine i obveza (Općina Sopje) te popisom imovine i obveza obuhvatiti svu imovinu i obveze (općine Suhopolje i Špišić Bukovica)
- važeće ugovore o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem, koje je Općina zaključila u prošlim godinama, evidentirati u evidenciju zaključenih ugovora (Općina Gradina)

- donijeti procedure za evidentiranje, naplatu i kontrolu naplate prihoda, kojima će biti obuhvaćena i naplata prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera te pratiti rezultate poduzetih mjera (Grad Orahovica te općine Crnac, Čačinci, Lukač, Mikleuš, Nova Bukovica, Sopje, Suhopolje i Voćin)
- donijeti godišnje planove korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem s ciljem lakšeg praćenja njihova trošenja za propisane namjene (Virovitičko-podravska županija, Grad Orahovica te općine Čađavica, Sopje i Voćin)
- donijeti godišnje izvješće o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države i podnijeti ga ministarstvu nadležnom za poljoprivredu (Virovitičko-podravska županija)
- voditi evidenciju o ukupno ostvarenim, utrošenim i neutrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države iz koje će biti razvidno na što su utrošeni ostvareni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te neutrošeni prihodi od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države (gradovi Orahovica i Virovitica te općine Čačinci, Čađavica, Gradina, Lukač, Nova Bukovica, Pitomača, Sopje, Špišić Bukovica, Voćin i Zdenci)
- koristiti prihode ostvarene raspolaganjem poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države za namjene propisane odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (općine Crnac, Gradina, Nova Bukovica, Sopje, Suhopolje i Voćin)
- odlukama o agrotehničkim mjerama i mjerama za održavanje poljoprivrednih rudina propisati da poslove nadzora nad provođenjem agrotehničkih mjera i mjera za održavanje poljoprivrednih rudina provode poljoprivredni redari (općine Čačinci, Čađavica, Mikleuš, Nova Bukovica i Zdenci)
- sastavljati izvješća o primjeni agrotehničkih mjera i izvješća o primjeni mjera za održavanje poljoprivrednih rudina te ih dostavljati ministarstvu nadležnom za poljoprivredu i Agenciji u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (općine Crnac, Čačinci, Gradina, Mikleuš, Pitomača, Sopje, Špišić Bukovica i Zdenci)
- imenovati poljoprivredne redare koji će nadzirati provođenje odluka o agrotehničkim mjerama i mjerama za održavanje poljoprivrednih rudina ili navedene poslove organizirati zajednički s drugom jedinicom lokalne samouprave te izvještavati poljoprivrednu inspekciju o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama (sve jedinice lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije).

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba navedenih naloga i preporuka pridonijela aktivnijem sudjelovanju jedinica lokalne samouprave u postupcima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, ažurnom vođenju evidencija o naplati prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem i evidencija (baza podataka) o broju zaključenih ugovora i površini poljoprivrednog zemljišta koje je prodano ili dano u zakup, efikasnijoj organizaciji naplate i kontrole naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, namjenskom korištenju prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te održavanju poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju, što bi utjecalo na povećanje učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području Virovitičko-podravske županije.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Virovitičko-podravske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju u vezi s povećanjem učinkovitosti gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih gospodarenje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države nije dovoljno učinkovito.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave navode da će postupiti u skladu s danim preporukama Državnog ureda za reviziju. Grad Slatina te općine Čačinci i Gradina navode da će poduzeti radnje radi utvrđivanja stvarne površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i načina njegovog raspolaganja. Općine Čađavica, Gradina i Sopje navode da će potraživanja od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem evidentirati u glavnoj knjizi na temelju općeprihvaćenih računovodstvenih načela točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Općina Crnac navodi da je potraživanja od zakupa poljoprivrednog zemljišta u 2017. evidentirala u glavnoj knjizi na odgovarajućim računima Računskog plana. Općine Gradina i Voćin navode da će ustrojiti evidencije potraživanja od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem koje omogućuju u svakom trenutku pregled i ispis potraživanja prema rokovima dospelosti naplate potraživanja. Općine Gradina i Sopje navode da će obaviti popis imovine i obveza te uskladiti stanje imovine i obveza iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom imovine i obveza. Općina Gradina navodi da će važeće ugovore o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem evidentirati u evidenciju zaključenih ugovora. Većina jedinica lokalne samouprave se očitovala da će donijeti procedure za evidentiranje, naplatu i kontrolu naplate prihoda od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem te pratiti rezultate poduzetih mjera. Općine Čađavica i Voćin navode da su za 2017. donijele godišnje planove korištenja sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, a Virovitičko-podravska županija i Općina Sopje navode da će donositi navedene planove. Nadalje, Virovitičko-podravska županija navodi da će donositi godišnje izvješće o korištenju sredstava od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države i podnositi ga ministarstvu nadležnom za poljoprivredu. Većina jedinica lokalne samouprave se očitovala da će voditi evidenciju o ukupno ostvarenim, utrošenim i neutrošenim prihodima od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države. U vezi s korištenjem prihoda ostvarenih raspolaganjem poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države za namjene propisane odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, općine Crnac, Nova Bukovica i Voćin navode da su u 2017. namjenski koristile navedene prihode. Općine Nova Bukovica i Voćin obrazlažu da navedene prihode nisu koristile namjenski zbog nedostatno ostvarenih proračunskih prihoda. Većina jedinica lokalne samouprave se očitovala da će odlukama o agrotehničkim mjerama i mjerama za održavanje poljoprivrednih rudina propisati da poslove nadzora nad provođenjem agrotehničkih mjera i mjera za održavanje poljoprivrednih rudina provode poljoprivredni redari. Nadalje, navode da će sastavljati izvješća o primjeni agrotehničkih mjera i izvješća o primjeni mjera za održavanje poljoprivrednih rudina te ih dostavljati ministarstvu nadležnom za poljoprivredu i Agenciji. U vezi s imenovanjem poljoprivrednih redara koji će nadzirati provođenje odluka o agrotehničkim mjerama i mjerama za održavanje poljoprivrednih rudina, Grad Slatina te općine Čačinci, Gradina i Pitomača navode da će imenovati poljoprivredne redare, a Grad Virovitica te općine Crnac, Čađavica, Lukač, Mikleuš, Sopje i Voćin navode da će poslove poljoprivrednog redara organizirati zajednički s drugom jedinicom lokalne samouprave.